

Những Câu Chuyện Thiền

Con sóng nhận thức

Nhìn thấy một con sóng cao lớn bên cạnh, con sóng nhỏ tỏ ra bực mình:

- Bực ghê. Sóng kia lớn quá, sao ta bé tí. Chúng mạnh mẽ xiết bao sao ta yếu đuối thế này.

Con sóng to cười đáp:

- Đó là vì không nhận ra gốc gác của mình mà bạn buồn bực thế.

- Tôi không là sóng thế là gì?

- Sóng chỉ là hình thức tạm thời trong bản chất của bạn. Kỳ thực bạn là nước. Một khi nhận ra bản chất của chính mình là nước, bạn sẽ không còn ám ức với cái vỏ sóng này và không còn buồn bực gì nữa.

Con sóng nhỏ hiểu ra, cười vui vẻ:

- À, bây giờ thì tôi hiểu. Bạn và tôi tuy hai mà một.

Lời bình

Con người cho rằng "ngã" là ta nên xảy ra phân biệt ta và người mà buồn khổ. Thực ra loài người được cấu tạo cùng một bản chất trong thiên nhiên bao la.

Thiên đường địa ngục

Một vị tướng quân đến gặp thiền sư Ekaku hỏi:

- Bạch thầy, thiên đường hay địa ngục có thật hay không?

- Thế ngài là ai?

- Tôi là tướng quân.

Bất ngờ, thiền sư cười lớn:

- A ha! Thành ngốc nào cho ông làm tướng vậy, trông ông giống anh hàng thịt.

Tướng quân nổi giận, rút gươm:

- Tao băm xác mi ra !!!

Thiền sư vẫn điềm tĩnh:

- Đây là mở cửa địa ngục.

Chợt giác ngộ, vị tướng sụp xuống lạy:

- Xin... xin thầy tha lỗi cho cử chỉ thô bạo vừa rồi của tôi.

- Đây là mở cửa thiên đường - thiền sư Ekaku mỉm cười.

Lời bình

Thiên đường, địa ngục không phải là chỗ con người tới sau khi chết mà nó ở đây và bây giờ!

Lành, dữ đều do tư tưởng. Cửa thiên đường địa ngục mở ra bất cứ lúc nào.

Thiên đàng địa ngục đều do tâm tạo

Có một bà lão biệt danh "mụ già hay khóc". Trời mưa, mụ cũng khóc, trời không mưa mụ cũng khóc.

Có người hỏi bà:

- Bà lão ơi, sao bà lại khóc?

- Tôi có hai con gái, cô chị bán giày vải, cô em bán dù. Khi trời nắng ráo, lão nghĩ tới con em bán dù không được. Khi trời mưa, lão lại lo cho con chị, mưa gió không có khách nào chịu mua giày.

- Lão nên nghĩ rằng khi trời đẹp đũa lớn sẽ bán được, khi trời mưa đũa nhỏ bán dù rất chạy.

- À, ông có lý.

Từ đó, "mụ già hay khóc" thôi khóc. Bà lão cười suốt ngày dù trời mưa hay nắng.

Lời bình

Một điều lợi hay bất lợi sẽ tùy thuộc vào cách nhìn, cách suy nghĩ của bạn.

Sống trong hiện tại

Phật hỏi đệ tử:

- Cuộc sống người ta được bao nhiêu?

Các đệ tử thay nhau trả lời:

- 80 năm.

- Sai.

- 70 năm.

- Còn sai.

- 60 năm.

- Sai.
 - Vậy người ta sống bao lâu?
- Phật mỉm cười đáp
- Đời người chỉ thuộc trong vòng hơi thở.

Lời bình

Đừng ý vào quá khứ và cái sắp tới, hãy sống với thực tại.

Phật tại gia

Yangpu về tỉnh Sichuan định tâm tìm kiếm Bồ Tát. Trên đường đi, Yangpu gặp một nhà sư. Nhà sư hỏi:

- Cậu đi đâu đấy?
- Tôi đi cầu Bồ Tát.
- Bồ Tát ở xa, chi bằng đi tìm Phật có hơn không?
- Tìm Phật ở đâu bây giờ?
- Khi cậu về nhà, thấy người đón cậu trên mình khoác cái mền, chân xỏ dép trái, đó chính là Phật. Theo lời, cậu về nhà thì trời đã khuya. Mẹ cậu nghe con gọi cửa mừng quá vội khoác mền lên người, xỏ dép trái. Bà chạy ào ra mở cửa và khi Yangpu thấy mẹ mình như vậy thì đứng chết lặng.

Lời bình

Người ta tìm chân lý nhưng điều cần là thực thi ngay trong lòng, không thì khó mà gặp được.

Ngón tay chỉ mặt trăng

Sư Wu Jincang hỏi Lục Tổ Huệ Năng:

- Con đọc kinh Đại Bát Niết Bàn bao năm rồi mà vẫn chưa hiểu. Xin tổ sư soi sáng cho.

Lục Tổ Huệ Năng cầm quyển kinh đưa cho ni sư, nói:

- Ta không đọc được chữ, con hãy đọc, ta sẽ giúp con hiểu.
- Tổ không đọc chữ sao ngài hiểu thông nghĩa được? - Jincang rất ngạc nhiên.

Lục Tổ Huệ Năng thủng thỉnh đáp:

- Chân lý không dựa vào chữ nghĩa. Nó giống như trăng soi trên trời. Trong trường hợp này, chữ nghĩa giống như ngón tay trỏ vậy. Ngón tay chỉ trăng mà nó không phải là trăng. Xem trăng có cần ngón chỉ không?

Lời bình

Ngôn ngữ văn tự đều là biểu tượng diễn chân lý. Đừng làm chữ nghĩa với chân lý như đã làm ngón tay với mặt trăng.

Định mệnh nằm trong bàn tay

Thời xưa, có vị tướng quyết tấn công địch dẫu quân địch mạnh hơn gấp nhiều lần. Trên đường tiến quân, ông dừng chân ở một đền thờ cầu nguyện, xin giúp đỡ. Sau đó, ông rút ra một đồng xu và nói lớn với quân sĩ:

- Bây giờ, ta sẽ lấy đồng xu để xin keo. Nếu là sấp, quân ta sẽ thắng còn ngửa thì quân ta sẽ bại. Chúng ta phó mặc mạng sống cho định mệnh. Đồng xu bay lên, xoay mấy vòng và rơi xuống đất.

- Sấp rồi ! Chúng ta sẽ thắng ! Hãy xông lên chà nát quân thù ! - Ba quân reo hò phấn khởi.

Sau trận chiến, toàn bộ quân địch hùng hậu đông đảo bị đánh bại hoàn toàn. Vị phó tướng vui vẻ nói với tướng quân:

- Không ai có thể thay đổi được bàn tay định mệnh.

Tướng quân chỉ mỉm cười không đáp. Ông xoè tay đưa đồng tiền ra. Cả hai mặt đồng xu đều là mặt sấp.

Lời bình

Thiên đàng rất công bằng đối với tất cả mọi người, không thiên vị dành riêng cho ai. Sự giúp đỡ duy nhất mà bạn có được là chính bản thân bạn !!!.

Ai đó

Kitagaki, thống đốc bang Kyoto, đến viếng đền Tofuku để thăm Keichu - vị sư trưởng đền này.

Đệ tử của Keichu vào báo:

- Kitagaki, thống đốc Kyoto muốn diện kiến thầy.
- Ta không biết thống đốc nào cả - Sư trưởng trả lời.

Đệ tử chạy ra nói với Kitagaki:

- Thầy tôi yêu cầu ngài lui gót vì không quen thống đốc nào cả.

Kitagaki hiểu ra:

- Nếu vậy, hãy báo với thầy anh có Kitagaki muốn diện kiến.

- Để tôi thử lần nữa.

Lần này, sự trường ra đón tận nơi:

- Ô, Kitagaki đấy à. Mời vào nhà.

Lời bình

Danh vọng, địa vị, sự thành công và sự giàu có thường có khuynh hướng gia tăng cái tôi của người ta. Vì vậy, người ta sẽ lạc lối, giống như người lạc đường không thể về nhà được.

Càng vội càng chậm

Một thanh niên nọ lên núi tìm kiếm sĩ lừng danh để học kiếm thuật. Anh ta hỏi vị sư phụ:

- Thưa thầy, nếu con luyện tập chuyên cần thì phải bao lâu mới thành kiếm sư?

- Có lẽ 10 năm.

- Cha con đã già rồi và con phải chăm sóc ông. Nếu con luyện tập chuyên cần hơn nữa thì mất bao lâu?

Lặng yên suy tư một lúc, vị sư phụ đáp:

- Trường hợp này có lẽ phải 30 năm.

Anh thanh niên không giấu được vẻ nôn nóng:

- Trước thầy bảo 10 năm, bây giờ 30 năm. Con sẽ vượt qua mọi trở lực để nắm vững kiếm thuật với thời gian ngắn nhất.

- Thế thì anh cần phải ở lại đây 70 năm - Vị sư phụ mỉm cười.

Lời bình

Những người quá nóng nảy muốn đạt đến kết quả thì hiếm khi thành công

Đèn đã tắt

Một anh mù đến từ già bạn mình. Người bạn cho anh một cây đèn lồng. Anh mù cười hỏi:

- Tôi đâu cần đèn lồng. Với tôi, sáng hay tối có gì khác.

- Tôi biết. Nhưng nếu không mang nó theo, trong bóng tối người khác có thể đụng vào anh.

- Ô, vậy thì được.

Đi được một đoạn, bất ngờ anh mù bị một người đâm sầm vào. Bực mình, anh ta quát:

- Bộ không thấy đèn hả?

- Đèn của ông đã tắt từ lâu rồi mà.

Lời bình

Người nào dùng lời kẻ khác để dạy người có thể giống anh mù này. Đèn đã tắt từ lâu, tuy nhiên anh ta không biết điều đó

Thịt nào dở nhất

Punshan Baoji sống vào đời nhà Đường- thấy nhiều người đang mua thịt lợn rừng trên đường.

- Cho tôi một cân thịt nào ! Chỗ nào ngon ngon đấy nhé !

- Bà chị ơi, thế phần nào ở đây là thịt dở nào?

Nghe những lời của ông hàng thịt, Punshan bưng tỉnh, lòng khoan khoái.

Lời bình

Bất cứ phút giây nào cũng là giây phút tốt nhất, bất cứ nơi nào cũng là nơi tốt nhất. Phải chi bạn nhận thức được điều này một cách toàn tâm toàn ý.

Bình thường tâm

- Bạch thầy, sống theo Đạo một cách siêng năng là thế nào?

- Khi đói hãy ăn, khi mệt hãy ngủ.

- Đó là những điều mà mọi người thường làm mà?

-Không, không ! Hầu hết mọi người đều không làm như vậy. Khi ăn, mọi người đầy những suy tư, ao ước và khi ngủ lại đầy những lo toan.

Lời bình

Có bao nhiêu người mà mỗi sáng thức dậy mà đầu óc không bận bịu những chuyện quá khứ?

Con người phải vứt bỏ những điều nguy đã gây ra bão tố nội tâm và sống theo bản chất nguyên thủy của họ vì Đạo nằm ngay trong đời sống hằng ngày.

Thiền trong chén trà

Vị giáo sư đại học đến gặp thiền sư Nan In để tìm hiểu Thiền. Nan In mời ông uống trà. Nan In rót đầy chén trà rồi mà cứ thế rót thêm. Giáo sư nhắc:

- Kia thầy, chung trà đầy tràn rồi, xin đừng rót nữa.

Nan In cười đáp:

- Như chung trà này, ông cũng đầy ắp những quan niệm của ông. Nếu trước tiên, ông không cạn chén thì sao tôi có thể bày tỏ Thiền cho ông được.

Lời bình

Ai chứa đầy kiến thức thì điếc trước lời phải trái. Khi hai người tranh luận, một người thường đưa cái biết của mình vào. Cho nên rút lại chỉ nghe thấy tiếng của mình mà không học thêm được gì cả.

Con quỷ bên trong

Nhà sư nọ mỗi khi bắt đầu nhập định đều thấy một con nhện khổng lồ làm ông bối rối. Nhà sư liền vấn ý sư Tô:

- Mỗi khi con bắt đầu nhập định thì luôn có một con nhện khổng lồ xuất hiện, dẫu có đuổi thế nào nó cũng không đi.

-Lần tới, nếu thấy con nhện xuất hiện, con hãy vẽ một vòng tròn to làm dấu xem nó từ đâu đến.

Nhà sư làm đúng như vậy. Khi ông vẽ vòng tròn to vào bụng con nhện, con nhện chạy đi, ông lại có thể tiếp tục thiền định. Sau buổi thiền định, nhà sư rất bối rối khi thấy vòng tròn nằm ngay trên bụng mình.

Lời bình

Trong cuộc sống, con người gặp phải nhiều xáo trộn và âu lo, phiền nhiễu. Nhưng âu lo tệ nhất thường là từ chính bản thân mình mà ra.

Đích tới có một đường đi không cùng

Một tăng đồ hỏi Thiền sư Baling Haojian:

- Nghĩa lý của sư tổ và ý nghĩa của giáo lý có gì giống và có gì khác nhau?

- Khi vịt lạnh, chúng lội xuống nước. Khi gà lạnh chúng đậu trên cây.

Lời bình

Lạnh vẫn lạnh nhưng phương thức tránh lạnh lại khác nhau. Cùng một mục tiêu nhưng mỗi loài lại có cách riêng của chúng. Để đạt mục tiêu không chỉ có một con đường, không phải ai cũng đi theo một con đường. Hãy khéo chọn...

Sau khi chết người ta đi về đâu

Hoàng đế Goyozer đang học thiền với thiền sư Gudo Toshoku.

- Bạch thầy, sau khi chết, người ta đi đâu?

- Tôi không biết.

- Tại sao thầy không biết?

- Vì tôi chưa chết.

- ???

Lời bình

Khi sống, con người nên thường thức những vẻ đẹp và bí ẩn của cuộc sống theo cái nhìn người sống. Không cần quan tâm đến thế giới sau khi chết. Hãy sống trọn hôm nay, đừng lo ngày mai vì chuyện ngày mai thì mai mới xảy ra.